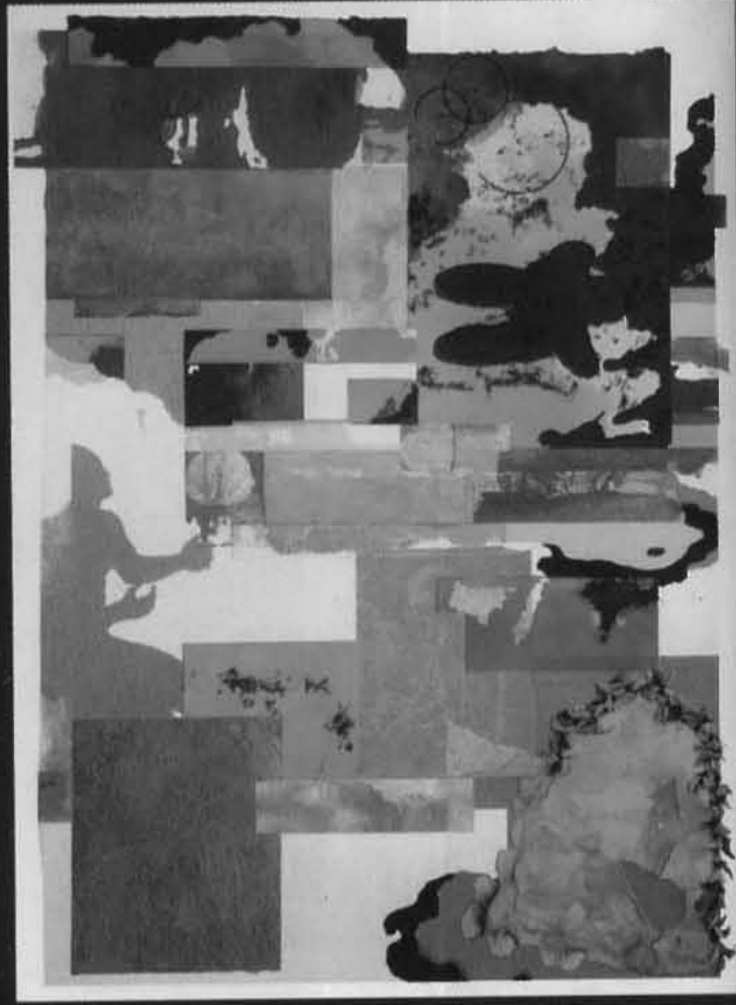

MİLLÎ EĞİTİM

üç aylık eğitim ve sosyal bilimler dergisi

bahar 2004 • yıl 32 • sayı 162

TÜRKÇE ÖĞRETİMİNE BİR UYGULAMA SAHASI OLARAK BELİRLİ GÜNLER VE HAFTALARIN KUTLAMA ETKİNLİKLERİ

AII GÖÇER*

Giriş:

Bilgi toplumunda toplum içinde bütün bireylerin en önemli becerileri öğrenmeyi öğrenmeleridir. *Öğrenmeyi öğrenme*, en yalın haliyle mevcut bilgileri kullanarak yeni durumlar için gerekli bilgiyi kendi kendine üretebilmek demektir (büyükbaş2000). Bundan da önemlisi edinilen bu bilgileri yeri ve zamanı gelince kullanmak, gereken davranışları gösterebilmektir.

Okullarımızın görevleri arasında önemli bir yer tutan *ders dışı etkinlikler* öğretmenin bireysel teşebbüsleri ile renklenen, öğrencide ilgi ve istek uyandıran ve en önemlisi öğrenciye sorumluk almasını, görevi yerine getirmesini ve başarının haklı sevincini yaşamasını sağlayan etkinliklerdir. Öğretmenlerin rehberliğinde öğrencilerin bilgi edinmelerine, edinilen bilgilerin davranışa dönüştürülmesine önemli fırsatlar yaratan *belirli günler ve haftaların* kutlama etkinlikleri süreklilik arz eden, farklı bilgi, beceri ve davranışlar gerektiren eğitim etkinlikleridir. Bu bakımdan öğrencilerin yeteneklerini ortaya çıkarmaları ve çeşitlendirmeleri için önemli bir uygulama alanıdır.

* Formatör Türkçe Öğretmeni; Atatürk Üniv. Sos.Bil.Enst. Türkçe Öğretmenliği Doktora Öğrencisi.

◆ Ali Göçer

Hemen hemen her hafta okullarımızda bu etkinliklere yer verilmektedir. Gerek sınıf düzeyinde gerekse okulca kutlanacak "**Belirli Günler ve Haftalar**"; eğitsel kol toplantıları, dramatize çalışmaları, müzikal etkinlikler, söz koruları, sportif müsabakalar, satranç karşılaşmaları, sınıflar yada okullar arası bilgi yarışmaları ve çeşitli beceri yarışmaları... vb. gibi ders dışı etkinliklerden biri, belki de en önemlisidir. *Belirli Günler ve Haftalar* kapsamında ele alınıp işlenecek bir etkinliği diğer ders dışı etkinliklerle zenginleştirmek, onlarla uyumlu bir biçimde kutlama programına almak, kutlanılacak olan günün amacına uygun hareket etmiş olmanın yanında, öğrencilerin farklı yeteneklerini ortaya koyup geliştirmeleri için önemli fırsatlar sunmaktadır.

Başkalarının olumlu tepkiler vermesine yol açabilecek ve olumsuz tepkileri önleyebilecek becerilere sahip olmak birey için oldukça önemlidir. İnsan, başkalarıyla etkileşimi mümkün kılacak sosyal açıdan kabul edilebilir olan davranışlara genel olarak sosyal beceri olarak adlandırılmaktadır. Sosyal beceriler bireyin yaşamında önemli bir role sahiptir, çünkü diğer insanlarla iletişimde bulunmayı kolaylaştırıcı önemli bir özelliktir. (Yüksel, 2000)

Okulun eğitsel işlevi artırılarak sosyal ve kültürel eğitime ağırlık vermek öğrencide ileri davranış modelleri oluşturmanın en önemli yoludur. Ders dışı eğitim etkinlikleriyle öğrencilerde ifade ve beceri yönünden gelişme sağlamasına uygun ortamı hazırlamanın en etkili yolu onların *belirli günler ve haftaların* kutlama etkinliklerinde görev almalarını sağlamaktır.

Durum

İlköğretim Kurumları Yönetmeliği'nin 11. maddesinde: "Eğitici çalışmalar zorunlu olup öğretmenin gözetimi ve rehberliğinde 'İlkokul, Ortaokul, Lise ve Dengi Okullar Eğitici Çalışmalar Yönetmeliği'ne göre yürütülür. Salonu bulunmayan okullarda büyük dersliklerden biri eğitim ve öğretimi ak-satmamak kaydı ile bu işler için kullanılabilir. Okul salonunun sosyal ve eğitici etkinlikler yönünden çok amaçlı olarak kullanılması için belli hedef ve davranışlar sıralanmıştır. Bunların birkaçı aşağıda sıralanmıştır:

- Kendine ve başkalarına güvenebilme
- Kendini anlayabilme, yeteneklerini geliştirebilme ve toplum yararına kullanabilme,
- Ferdi girişimde bulunup, bunun başarılı bir şekilde sürdürebilme,
- Kendi görüşlerini başkalarına etkili bir şekilde anlatabilme,
- Sosyal ilişkilerinde anlayışlı, saygılı ve ölçülü olabilme,
- Gurupça verilen görevleri tamamlamak için isteki çalışabilme ve guruba karşı sorumlu olma,
- Çevresindeki sorunlarla ilgilenme, bunların çözümü için projeler geliştirme ve yürütme....

Zikredilen hedef ve davranışları istenilen ölçüde gerçekleştirebilmek için okullarda –birçok imkansızlık ve engellere rağmen- gerekli gayret gösterilmektedir. Bu amaçla gerçekleştirilecek etkinlikler okul idaresinin bilgisi dahilinde, Millî Eğitim Bakanlığı'nın hazırlamış olduğu “Eğitici Çalışmalar Yönetmeliği” doğrultusunda ve öğretmenin bireysel çalışma ve yaratıcılığıyla geliştirip uygulamaya koyacağı yeni tekniklerle yürütülmektedir. Ancak bu gün okullarımızdaki çalışmalara baktığımızda şu acı tablo ile karşılaşmaktayız: Gerek okul idareleri ve öğretmenler gerekse öğrenciler ve aileleri okuldaki bu eğitim çalışmalarına önem vermemekte, ezbere dayalı öğretime gösterdikleri itinayı bu eğitim etkinliklerine göstermemekte ve ikinci Plâna itmektedirler. Halbuki, bu etkinlikler öğretim programlarına uygun bir şekilde yürütüldüğünde derslerin işlenişindeki eksikleri tamamlayan, öğretilenleri pekiştiren, öğrencilerin aktif bir şekilde rol almalarını sağlayan ve öğrenilenlerin öğrenci belleğinde uzun müddet kalmasını (kalıcı öğrenme) sağlayan önemli etkinliklerdir. Dahası, bu etkinlikler sayesinde öğrenci günlük hayatında lüzumlu olan davranışları kazanabilecek, merakını en iyi bir şekilde dile getirerek iletişimini sağlayabilecektir. Bu etkinliklerin sürekli olması da bu kazanımlar için önemli bir fırsat olarak görülmelidir. Bu bağlamda öğrencilere davranış kazandırmaya yönelik faaliyetlere eğitim-öğretim çalışmalarının her aşamasında yer verilmesi; öğrencilerin bulunması gereken seviyeyi yakalayabilmesi ve geleceğe hazırlanmasında azımsanmayacak bir öneme sahiptir.

Dünün eğitimcileri ve okulları üzerinde ne kadar durulmuşsa, bugünün öğrencilerine de o kadar önem verip onları merkeze alarak eğitim çalışmalarımıza yön vermeliyiz. Böyle davrandığımızda ne geçmişe ait pişmanlık içinde oluruz nede geleceğe ait kaygılar taşırız.

Öğrencilerin edindikleri davranışları sosyal aktivitelerde gösterme imkânı buldukça yeni davranışlar sergilemeye istek ve cesareti artacaktır. 2002-2003 eğitim yılında 7. sınıf öğrencilerime sorduğum “*Sosyal Aktivitelere Katılmanın Eğitim Açısından Önemi Nedir?*” soruya aldığım cevapları sizlerle paylaşmak istiyorum. Fatma Kaya “Etkinliğin Etkisi” başlıklı yazısında şunlara değiniyor. “Herkesin bildiği gibi sosyal faaliyetlere katılmak öğrenci başarısında etkilidir. Öğrencide görev alma istek ve cesareti oluşturur.....” Sevda Dönmez. “bir öğrenci öğretmene bir soruyu sormaktan kaçınıyorsa böyle etkinliklere katılmalı, kendine olan kuşkusunu atmalı, kendine olan güvenini ortaya çıkarmalıdır. Etkinliklerde kendi kendine bir şeyler başaran öğrenci içindeki güven kıvılcımını ortaya çıkarıp okulda aldığı görevleri yerine getirebilir.” Ayşegül Teke ise; “Sosyal etkinliklere katılınca içimizde güven, cesaret, bir işi başarmanın mutluluğunu hissederim. Bu bende pozitif etki yaratır

◆ Ali Göçer

ve her işte aynı istek ve güveni duyarım...sosyal etkinliklere katılmak öğrenci başarısı açısından önemlidir...”

Durum böyle olunca okullarda her öğrencinin eğitici çalışmaların yer almasının içinde yer almasının sağlanması gerekir. Bunun için eğitsel kol faaliyetleri ve *belirli günler ve haftaların* kutlama etkinlikleri bulunmaz birer fırsattır.

Yöntem

“Eğitici çalışmalar okullarda eğitsel kollar adıyla bilinen dersler dışında eğitimin amaçları doğrultusunda, öğrencilerin ilgi, ihtiyaç ve kişiliğini geliştirmek amacıyla yapılan plânlı etkinliklerdir” (binbaşıoğlu, 1986). Okulda bu etkinliklerin gerçekleştirilmesi idarecilerin ilgi ve destekleriyle öğretmenin istek ve gayretine bağlıdır. “Yönetici, ders dışı etkinliklere, hiç değilse, derslere verilen önem kadar, önem vermek gerektiğinin bilincine varmış olmalıdır. Yönetici ve onun yardımcıları, bu konuyu ne kadar benimser, bu konuda ne kadar anlayışlı olursa, başarı oranı da o kadar yüksek olacaktır. Bu nedenle, çalışma ortamını iyi hazırlamak gerekir” (Binbaşıoğlu, 2000). Hazırlanan ortamı en iyi biçimde değerlendirmek ve azami yarar sağlamak için öğretmenin yoğun bir çalışma temposu yakalaması gerekir. Mevcut imkanları kullanarak öğrencilerin edinmeleri gereken bilgi ve kazanmaları amaçlanan becerileri sağlayıcı etkinlikleri, kendi yaratıcılığı ve geliştireceği tekniklerle öğretmenin gerçekleştirilmesi gerekmektedir. “Öğretmen, öğrencilerin gerek bireysel olarak, gerekse kümece yapacakları etkinliklerde onlara rehberlik yapacaktır. Aslında eski okul ile yeni okul arasındaki en önemli ayırım da budur. Bu nedenle, öğretmen, ders dışı etkinliklerdeki ödevini, temel ödevlerden saymalıdır. Her öğretmen, rehberliğini yapacağı ders dışı etkinliklere özel bir ilgi duymalıdır. Böyle olmazsa işler bir angarya gibi görülür. Bu çalışmalarını yürüten öğretmenlerin önce demokratik tutum ve davranışlar içinde bulunması ve öğrencilerine de bu bakımlardan örnek olması gerekir (Binbaşıoğlu, 2000). Bu bağlamda her öğretmen yaptığı her hareketi, attığı her adımı şuurunu yapmak durumundadır. Öğretmenler etkinliklerin bizzat yürütücüsü olmaktan çok öğrencileri yönlendiren, onlara bu çalışmalarında rehberlik eden bir konumda olmalıdır. Özellikle öğretmenin öğrencilerine ve onların görüşlerine değer vermesi ve bunu hissettirmesi, yasaklayıcı tutum yerine ikna edici ve samimi olması öğrencilerde amaçladığı davranış değişikliklerini çok daha kısa sürede gerçekleştireceğini görecektir. Çünkü böyle davranan öğretmeni öğrenci sevecek, onun istediklerini yapmaktan zevk alacaktır.

Bilgin yayıcısı öğretmen, öğretme etkinliklerinin düzenleyicisi öğretmene; sınıfta tek karar veren kişi durumundaki öğretmen, diğer öğretmenlerle ve öğrencilerle birlikte karar veren kişi durumundaki öğretmene; kont-

rol edici öğretmen, düzenleyici, öğrencinin ihtiyaçlarına eğilen kişi (Can, 1997) niteliklerine sahip olan öğretmenler sosyal faaliyetlerde başarıyı yakalamada önemli artılara sahiptir. Etkinliği gerçekleştirecek olan öğretmen *belirli günler ve haftaların* kutlama zamanından 15-20 gün önce yürütmekte olduğu eğitsel kol toplantısında öğrencilere duyurur. Eğitsel kollarda her sınıf ve şubeden öğrenci bulunmaktadır. Bu öğrenciler kol öğretmeninden aldıkları bilgileri kendi sınıflarına duyurmakla görevlidirler. Böylelikle kutlanılacak olan *belirli günler ve haftaların* tüm okul öğrencileri tarafından bilinmesi sağlanmış olur. Ayrıca duvar gazetesinin duyuru köşesinde de gerekli açıklamalara yer verilir.

İlköğretim 1. sınıftan 8. sınıfa kadar böyle bir etkinlikte görev almak isteyen öğrenciler buldukları her fırsatta görev almak istediklerini öğretmenlerine bildirirler. Öğretmene ulaşamayan öğrenciler de bu isteklerini sınıflarında bulunan görevli arkadaşları vasıtasıyla ulaştırabilirler.

Bu öğrenciler ya öğretmenlerinin söylediği kaynaklardan ya da kütüphanelerden araştırma yaparak o hafta işlenecek *belirli günler ve haftalarla* ilgili yazı, şiir, güzel söz, piyes, monolog, dramatize edilebilecek fıkra...vb. doküman temin edip okula getireceklerdir. Öğretmen yürütmekte olduğu eğitsel kol çalışmalarıyla birlikte ve duyuracağı bir tarihte toplantı yaparak görev almada istekli olan bu öğrencilerin hazırlıklarını kontrol eder. Programda yer alacak çalışmaları tespit ederek görevlendirmede bulunur.

Hazırlanan programın sunuculuğunu yapmak üzere bir kız bir erkek olmak üzere iki öğrenci belirler. Artık işleri kendisi yürütmekten çok rehberlik ederek öğrencilerin yürütmelerine imkân sağlar. Kutlanacak olan belirli gün ya da haftanın bu hazırlıkları program sunulmadan önce yapılarak provalarla gözden geçirilir. Gerekli düzenlemeler yapılır. Öğrencilerin çalışmalarından dolayı taktir edilerek yüreklendirilmesi kendilerine güvenmeleri ve görevlerini en iyi biçimde gerçekleştirmeleri için önemli ve gereklidir. Hazırlıkları yapılan etkinlik günü gelince tüm okul öğrencilerinin izleyebileceği bir ortamda sunulur. Sahne ve ses düzeneğinin olması, program içerisinde bir piyesin sunulması, kostümler... izleyen ve sunan öğrencilerin olaya odaklanmaları açısından önemlidir.

◆ Ali Göçer

Belirli Gün Ya Da Haftanın Kutlama Etkinliğinde Dikkat Edilecek Diğer Noktalar;

- Her belirli günler ve haftaların kutlanmasının bir program dahilinde yürütülmesi,
- Programda öğrencilerin farklı alanlardaki bilgi, birikim ve çalışmalarını sunmalarına imkân tanınması (şiir okuma, piyeste rol alma, sunuculuk....),
- *Belirli günler ve haftalarla ilgili yarışmaların(resim, şiir, kompozisyon...) düzenlenmesi,*
- Gün ya da hafta ile ilgili kısa bir film, program izlettirilmesi,
- Gezi düzenlenmesi(Halk kütüphanesi, tiyatro, müze...),
- *Belirli günler ve haftalar ile ilgili çalışmaların okul ya da sınıflardaki Aylık Duvar Gazetesi'nde yayımlanması,*
- Gün ya da hafta ile ilgili ulusal/ yerel basından seçilen resim ve yazıların yayınlanması,
- Gün ya da hafta ile ilgili münazara çalışmalarının düzenlenmesi....

Bir Uygulama Örneği: "Kütüphaneler Haftası"

- Kitaplık kolu üyeleri ile toplantı düzenlenmesi; öğrenci kutlama komitesinin seçimi, görev dağılımı (sunucu, konuşma yapacak, şiir okuyacak, piyeste görev alacaklar...),
- Yapılacak etkinliklerin bölümlerinin tespiti,
- Yapılacak çalışmanın tüm okul öğrencilerine (katılmalarını sağlamak için) duyurusunun yapılması,
- Katılımlar göz önünde tutularak programın oluşturulması; görev alacakların tespiti,
- Programın sunulması,
- Program sonunda yarışmalarda dereceye girenlere ödüllerin verilmesi...

Bütünleyici Çalışmalar

Çalışmaların ve dereceye giren eserlerin *Aylık Duvar Gazetesi'nde* yayımlanması,

Kütüphanelere gezi düzenlenmesi,

Kütüphane ve kitap konulu piyeste sunulması; film,program... izlettirilmesi,

Münazara çalışmaları (Çok gezen mi, çok okuyan mı iyi bilir?)

Kazanımlar

Dört temel becerinin geliştirilmesi yönünden bakıldığında bir belirli gün ya da haftanın kutlama etkinliği çerçevesinde, öğrencilerin azımsanmayacak ölçüde kazanımları olduğu görülür. Anlama (okuma ve dinleme) ile anlatma (konuşma ve yazma) becerilerinin kazandırılması bakımından önemli bir fırsattır. Bir eğitim-öğretim yılı boyunca gerçekleştirilen belirli gün yada haftaların kutlama etkinliklerinin yirminin üzerinde olması, bu çalışmaların dört temel becerinin geliştirilmesi ve Türkçe eğitimine bir uygulama alanı niteliği taşıması açısından yadsınamayacak öneme sahiptir. Bunun için bu etkinliklere gereken önem verilmeli; dilimizin öğretilmesi için eşsiz uygulama alanı olduğu unutulmamalıdır.

Okuma becerisi ve bu beceriyi geliştirecek çalışmalar açısından bakıldığında belirli gün ve haftaların kutlama etkinliklerinde görev almak isteyen öğrencinin bilgi toplama amacıyla yöredeki kütüphanelere gitme, araştırma yapma ve en önemlisi okuma alışkanlığı edinmede önemli bir yere sahiptir. Bir öğrencinin kaynak kitaplardan yararlanma alışkanlığı kazanması azımsanmayacak bir eğitim etkinliğidir. Derlediği bilgileri programda aktarmak için söylenen hazırlık döneminde sesli /sessiz okuma çalışmaları yaparak hazırlanır. Bir topluluğa elindeki metni okuması, öğrencilerin ileride metne bağlı kalmadan karşısındaki topluluğa yapacağı konuşmanın alt yapısını oluşturmak demektir. Dolayısı ile okuma ile konuşma becerisi birbirini bütünleyen becerilerdir. Bu becerileri geliştirecek etkinliklere her öğrencinin mutlaka katılması sağlanmalı, bunun için öğrenciler teşvik edilmelidir. Meramını anlatabilme bizim toplumumuzda istenilen seviyede değildir. Bir meselesini halletmeyi, bir isteğini dile getirmeyi göz önüne aldığımızda toplumumuzdaki bireylerin zorlandıklarına şahit olmaktadır. Bunun sebebi ilköğretimde öğrencilerin sınıf ya da okul arkadaşlarının karşısına geçerek bir konuda düşüncelerini açıklaması bir konuşma yapmamış olmasıdır.

Öğrencilerin kendilerine verilen görevi ya da konuşmayı değişik kaynaklardan yararlanarak hazırlaması onun yazma becerisini geliştirecek en önemli çalışmalıdır. Kutlanacak belirli gün ya da hafta ile ilgili bir kompozisyon yazma, bir şiir yazma öğrencilerde görmek istenen önemli davranışlar arasındadır. Bu şekilde etkinliklere katılan öğrencilerin edinmiş oldukları öz güven sayesinde öğrenim hayatlarının ileriki aşamalarında çok daha önemli çalışmalar içerisinde olacakları, başarıdan başarıya koşacakları beklenen bir aşamalarında çok daha önemli çalışmalar içerisinde olacakları, başarıdan başarıya koşacakları beklenen bir durumdur. Arkadaşları tarafından hazırlanan bir programı dinlemek, bir piyesi izlemek tüm okul öğrencilerinin dinleme ve izleme becerisi kazanmaları için önemli fırsatlar kazanmaları için önemli

◆ Ali Göçer

fırsatlar sunmaktadır. Kutlanmakta olan belirli gün ya da hafta ile ilgili konuşmayı dinlemek, konuşmacının jest ve mimiklerini gözlemek, sunulan piyesi dikkatini dağıtmadan izlemek öğrencilerde bu alışkanlıkları oluşturmada önemli bir aşamadır.

Öğrencilere Kazandırılacak Diğer Davranışlar

- i. Öğrencilerin sorumluluk alma ve yerine getirme alışkanlıkları kazanması,
- ii. Birlikte çalışma, gurup içinde görev alma ve çalışma alışkanlığı kazanma,
- iii. Toplumsal görev ve sorumluluk bilincinin gelişmesi,
- iv. Çalışmalar sonunda *öz güven* duygusu gelişir, *medenî cesaretler* artar,
- v. Hak arama, karşısındakinin hakkına saygılı olma alışkanlığını kazanma,
- vi. Çevrelerindeki insanlarla iyi iletişim içerisinde olma,
- vii. Sahip oldukları yeteneklerini keşfeder ilerletmenin çabası içerisine girme...
- viii. Bilgiyi arayan, bulan, hayatında kullanan birey niteliğine kavuşma,
- ix. Özgür düşünen, sorgulayan, yeni fikirler üreten düşünce yapısını sahip olma,
- x. Etrafındaki kişilere ve onların fikirlerine saygı duyma,
- xi. Kendine güvenme; karşılaştıkları sorunları çözebileceklerine inanma,
- xii. İyimser, hoşgörülü ve içten davranışlar sergileme.....

Sonuç ve öneriler:

Ders dışı etkinlerin en önemlilerinden biri olan belirli günler ve haftaların kutlama etkinliklerine gereken önem verilmeli ve etkinliklere mümkün olduğu kadar fazla öğrencinin katılımı sağlanmalıdır. Bu tür çalışmaların, edinilen bilgilerin davranışa dönüş(türül)mesinde önemli bir uygulama alanı olduğu unutulmamalıdır.

Öğrencilerin bireysel farklılıklarının ortaya çıkarılması, meslekî kişiliklerin geliştirilmesi, edinilen bilgilerin davranışa dönüştürülmesi ve bunların kalıcılığının sağlanması için bu eğitim etkinliklerine gereken önem verilmelidir.

Öğrencilere bu etkinliklerde görev almakla kazanımlarının neler olacağı sezdirilmelidir.

Etkinlikte görev alan her öğrencinin taltif edici sözlerle cesaretlendirilmeleri gerekir.

Belirli günler ve haftaların kutlama etkinlikleri, Türkçe derslerinde hedeflenen amaçlar doğrultusunda bilgilendirmeye imkan tanıdığı gibi öğrenilen bilgilerin günlük hayatta kullanılmasına (bilginin davranışa dönüştürülmesine) de önemli katkıları olan bir egzersiz çalışmasıdır. Bu açıdan bakıldığında bu etkinlikler hedef davranışların kazandırılması için uygun bir zemin ve bir prova çalışmasıdır.

Öğretmen, öğrencileri kütüphanelere göndererek işlenecek belirli günler ve haftalarla ilgili yazı, şiir, güzel söz, piyes, monolog, dramatize edilebilecek fıkra...vb. doküman teminine yönlendirilebilir, öğrencilerde araştırma yeteneğinin oluşmasına zemin hazırlayacaktır.

İlköğretimden başlayarak eğitim kurumlarının her aşamasında uygulamaya yönelik eğitime ağırlık verilmeli ve bunda öğrencilerin ilgi, istek ve yetenekleri göz önünde bulundurulmalıdır.

Kollektif çalışmanın önemi kavratılmalıdır. Özellikle ilköğretim 1. kademesindeki öğrencilerin *işbirlikli öğrenme* (grup çalışması) ile "ben" anlayışından "biz" ruhunu yakalamalarına uygun ortam hazırlanmalıdır.

Bir sosyal etkinliklerde görev almış ve bunu yerine getirmiş öğrencilerin bu etkinliklere isteğini artırmak için ödül sisteminin iyi işlemesi sağlanmalıdır.

Öğrencilere mutlaka araştırma görevi verilmeli, çalışmaların kontrolü yapılmalıdır.

Kazandırılacak davranışlar ve bunların günlük hayatta ne işe yaradığı öğrencilere kavratılmalıdır.

Öğrencilerin ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda yönlendirmeye ağırlık verilmeli; bunun 8. sınıftan sonra değil de 5. sınıftan sonra yapmanın şartları oluşturulmalıdır.

Öğrencilere hoşgörü kavramını bizzat davranışlarda tanıtmalı, onların yaptıkları yanlışlıkların yanında gösterdikleri başarılarına da değinerek iltifat edilmelidir.

Çok büyük oranda olan okul çağındaki genç nüfuzumuzun nitelikli bireyler olarak yetiştirilmesi için fırsat eşitliği sağlanmalıdır.

Bu gün okullar bilgi aktarma fonksiyonunun yerine bilgiye ulaşmanın yollarını kavratma işlevini devreye sokarsa öğrencilerimizde istenilen ileri davranış modelleri daha kolay oluşturulabilir. Bunu gerçekleştirmenin en et-

◆ Ali Göçer

kili yolu ve ortamı da öğrencilere sorumluluk verip uygulamalarına imkan sağlamaktır. Bu da eğitsel çalışma ve sosyal etkinliklerle olmaktadır.

Okullarımızda öğrencilerin boş zamanlarını en iyi biçimde değerlendirmeleri için sosyal faaliyetler düzenlenmeli, her öğrencinin bu faaliyetin içinde yer alması sağlanmalıdır.

Sosyal faaliyetlerde öğrenciler görevlendirilirken 1. kademe (1-5); 2. kademe (6-8) ayrımı yapmadan bütün öğrenciler fırsat eşitliğinden yararlanmalıdır.

Özel yetenek gerektiren faaliyetlerde görevlendirilecek öğrencilerin seçimi öğretmenler arasındaki etkileşim ve bilgilendirmenin ışığında yapılmalıdır.

İlköğretim müfettişlerinin yaptığı denetimlerde yapılan sosyal faaliyetlerin de göz önünde bulundurulması, öğrencide gözlemlenen davranış değişikliklerinin farkına varılarak taktir edilmesi bundan sonraki etkinliklerin artırılmasında büyük önem taşımaktadır.

Ayrıca bu tür sosyal faaliyetleri yürüten ya da yürütmekle görevlendirilen öğretmenlerin çalışmaları taktir edilmekle birlikte onları teşvik edecek ek ders ücreti uygulamasına geçilmelidir.

KAYNAKÇA

- i Yüksel, Dr. Galip Öğretmenlerin Sahip olmaları gereken Davranışlar olarak Sosyal Beceri Millî Eğitim, Ocak-Mart-2000 S.145, s.6-10
- ii Can, Yrd. Doç. Dr. Niyazi Eğitim Öğretimde Etkili Öğretmen ve Yöneticinin Nitelikleri Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi Kasım- 1997 , S.:3, s.1-17
- iii Büyükbaş Nihat Okulların yeni İşlevi "Öğrenmeyi Öğrenme" Millî Eğitim Dergisi -Ocak-Mart 2000, S.145, s.63-65
- iv Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliği, Millî Eğitim Basımevi-İstanbul 1993, s10
- v Binbaşıoğlu, Cavit Ders Dışı Etkinliklerin Niteliği, önem ve Değeri Çağdaş Eğitim, Şubat-1986, s.28
- vi Binbaşıoğlu Cavit Okulda Ders Dışı Etkinlikler Öğretmen Kitapları Dizisi MEB yay. İst-2000